

Expositie SHE ME in Stedelijk Museum Zwolle biedt

Uitbundige hommage

overdadige collectie met portretten van vrouwen

aan het vrouwbeeld

Beeldende kunst

SHE ME. Vrouwen door mannen-ogen / Vrouwbeeld door vrouwelijke kunstenaars nu. T/m 18/9 in het Stedelijk Museum Zwolle. Inl.: www.stedelijkmuseumzwolle.nl

●●●●○

RAYMOND VAN DEN BOOGAARD

Lijkt het nou zo, of is op de bovenlip van Sara Jacobs Lammers inderdaad de schaduw van haargroei te zien? In dat geval past dit achttiende-eeuwse portret door Jan Palthe van een Zwol-

se domineesvrouw uit de eigen collectie van het Stedelijk Museum Zwolle wonderwel in beide secties van deze overdadige expositie over het vrouwbeeld in de kunst: door zijn datering in het deel van de tentoonstelling dat laat zien hoe tot in de negentiende eeuw vrouwen toch vooral als 'de vrouw van' werden afgebeeld; en door dat snorretje ook in het deel van de tentoonstelling waar te zien is hoe vrouwelijke kunstenaars van nu 'de vrouw' afbeelden: een transgender-benadering, waarbij geslachtskenmerken maar een culturele afspraak lijken, zijn onder hen populair.

Het Stedelijk Museum Zwolle is van oorsprong een traditioneel, plaatselijk museum, met een toevallig tot stand gekomen collectie van lokale oudheden en stijlkamers. De daar hangende portretten maken overigens nieuwsgierig naar wat er allemaal in de opslag ligt – het prachtige, vroeg-zeventiende eeuwse portret van Anna van Haerst door een anonymus bijvoorbeeld.

Adriaan de Regt, sinds vorig jaar directeur van het museum, heeft zich voorgenomen belangstelling voor het museum te wekken door aan werken uit de eigen collectie steeds exposities van actuele kunst te verbinden. Met SHE ME is hij daar op uitbundige wijze in geslaagd: maar liefst 28 vrouwelijke kunstenaars zijn vertegenwoordigd.

Het is heel druk aan de muren van de nieuwe vleugel en in de videoruimte. Overdaad is eigenlijk een van de weinige bezwaren die je tegen deze expositie zou kunnen hebben. En misschien nog de wat eenzijdige nadruk op de erotische identiteit van vrouwen: naar werkende vrouwen of afgematte moeders zoek je vergeefs. Maar daar staat veel kijkplezier tegenover. De informatieve catalogus verveelt de bezoeker niet met hoogdravende beschouwingen, die het

onderwerp 'vrouwbeeld' nogal eens wil oproepen.

Het aanbod bestaat uit werk van bekende en minder bekende kunstenaars. Logo van de expositie is 'Leila' van Silvia B. uit 2007, een levensgroot, realistisch beeld dat geënt is op een Palestijnse terroriste: tatoeages en henna-motieven op haar lichaam, en een in een nylon-kous verpakt machine-geweer naast haar. Actueel, en wrang-geestig zijn de schilderijen die Kathe Burkhart als sinds 1982 maakt op het thema 'Liz Taylor'. Erg interessant de serie *Komm zu uns* van Wafae Ahalouch, waarbij de nazi-esthetiek van de afbeelding van de vrouw naar de huidige tijd wordt vertaald. Verbluffend zijn de onderwaterfoto's van Dindi van der Hoek, waarin niet – zoals vaak – het onderwatereffect wordt ingezet als excuus voor esthetisch bloot, maar om fundamenteel anders naar de dingen te kijken.

Expliciete gender-problematiek is er bij de vrouwen met baarden van Risk Hazekamp, de foto's van transseksuelen in Istanbul van Diana Blok en de van fruit en groenten vervaardigde 'kutten en lullen' van Dinie Besems uit 2008. Opstandigheid tegen de maatschappelijke benadering van de vrouw overheerst in de tekeningen van Meike Martijn (*Womenizing*, 2010) en de sippe vrouwenportretten van Lidy Jacobs.

Het kan niet op: Lydia Schouten, Nan Goldin, Anouk Griffioen, Joyce de Gruiter, Sonja Wyss, video's van Marina Abramovic en Shirin Neshat – letterlijk te veel om op te noemen. De enige manier om twee series polaroids van Carmen de Vos te zien, is neerknielen aan de rand van de matrassen, waarop de foto's zijn geprikt – borduursel nodigt de toeschouwer daar toe uit. Bij zoveel moois op deze tentoonstelling heb je die neiging als mannelijke toeschouwer zeker – eer aan het vrouwbeeld.

Risk Hazekamp: 'Bio Drag Queens' (2007).